

ADOPTIOPERHEET RY:N PUHEENVUORON KESKEISIMMÄT HUOMIOT

LAPSISTRATEGIAN PYÖREÄN PÖYDÄN KESKUSTELU

10.6.2020

1. Adoptio lastensuojelussa Suomessa

Adoptio lastensuojelussa on kirjattava lastensuojelulakiin, jotta sitä voidaan nykyistä paremmin käyttää silloin, kun se on lapsen edun mukaista.

Adoptio on aina lastensuojelullinen toimenpide. Adoptio on huostaanotosta ja sijoituksesta poiketen aina juridisesti lopullinen. Suomessa adoptio lastensuojelussa on, ja tulee olemaan, harvinainen ratkaisu, mutta se pitäisi ottaa nykyistä useammin harkittavaksi silloin, kun lapsi selkeästi tarvitsee pitkäaikaista perhehoitoa eikä paluu syntymäperheeseen ole mahdollinen.

Adoptiolakia uudistettaessa vuonna 2012 arvioitiin, että avoin adoptio edistäisi lapsen etua tietyissä tilanteissa. Avoin adoptio tarkoittaa eriasteista yhteydenpitoa ja avoimuutta syntymäperheen ja adoptioerheen välillä. Adoptio otetaan kuitenkin hyvin harvoin puheeksi, ja sen mahdollisuudet adoptio- ja lastensuojelulakien puitteissa tunnetaan heikosti.

Suomessa adoptoidaan kymmeniä aikuisia vuosittain. Suuren osan aikuisena adoptoiduista adoptoi sijaisperhe, jossa lapsi on kasvanut täysi-ikäiseksi.

2. Lapsen oikeus hoivaan kotona ja kiintymyssuhteen muodostamiseen

Adoptiolapsilla ja -perheillä tulee olla samat oikeudet perhe-etuksiin ja -vapaisiin sekä odotusajan irtisanomissuojaan kuin muillakin perheillä.

Kaikilla lapsilla tulee olla yhtäläinen oikeus tulla hoidetuksi vanhempiensa toimesta kotona ja luoda rauhassa kiintymyssuhde perheeseensä. Erytisen tärkeää tämä on adoptiolapsilla, joilla on jo takanaan ero syntymävanhemmistaan sekä turvattomuuden ja hylkäämisen kokemuksia.

Vain harva adoptiolapsi tulee perheeseen pikkulapsi-ässä. Lapsi tarvitsee kuitenkin yhtä paljon hoivaa ja aikaa tutustua uuteen perheeseensä kuin perheeseen syntynytkin lapsi. Niinpä perhevapaiden ja -etuuksien määräytymisessä määrävän tekijän tulee olla lapsen perheeseen tuleminen ajankohta, ei lapsen fyysinen ikä.

Adoptio-odottajat eivät tällä nauti samanlaista irtisanomissuojaa kuin muut lasta odottavat. Koska lapsen oikeuksien toteutumiseksi useat kohdemaat velvoittavat vanhempien voivan tarjota lapselle riittävän elintason ja taloudellisen turvan, saattaa irtisanominen tai lomauttaminen pahimmillaan katkaista koko odotuksen, jolloin lapsi jää vaille perhettä.

3. Lapsen oikeus erityiseen tukeen ja turvalliseen kouluympäristöön

Ennaltaehkäisevien ja riittävien palveluiden saaminen erityistarpeisille lapsille on turvattava.

Adoptiolapset reagoivat hylkäämisiin, menetyksiin ja traumaattisiin kokemuksiin yksilöllisesti ja monin eri tavoin. Adoptoidut lapset, nuoret ja aikuiset voivat oireilla voimakkaastikin, mutta heillä ei välttämättä ole virallista diagnoosia, jota yhteiskunnan tuen saaminen usein edellyttää.

THL:n koulukyselyn mukaan adoptiolapset ja -nuoret kokevat yksinäisyyttä, ulkopuolisuutta, kiusaamista ja väkivaltaa useammin kuin muut ikätoverinsa. Turvallinen kouluympäristö, yksilölliset oppimismahdollisuudet, varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisevien palveluiden saatavuus ehkäisevät ongelmien kärjistymistä.

4. Suomeen tarvitaan kansallinen adoptioasioihin keskittyvä toimintaohjelma, joka:

- 1) vahvistaa adoption asemaa perhemuotona
- 2) varmistaa adoptiolasten ja -perheiden yhdenvertaiset ja alueellisesti tasa-arvoiset palvelut
- 3) ohjaa adoptiolain täytäntöönpanoa
- 4) vastaa Haagin adoptiosopimuksen ehtoihin

Adoptioperheet ry:n puolesta,

Jenny Nyman
toiminnanjohtaja
040-5384652

jenny.nyman@adoptioperheet.fi